

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Arts in het tolken (master) van Thomas More Antwerpen**

datum	1. Inleiding
6 december 2012	Bij brief van 25 mei 2012 heeft het instellingsbestuur van Thomas More Antwerpen te Antwerpen een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Arts in het tolken (master). Deze aanvraag is ontvangen op 25 mei 2012 en ontvankelijk verklaard op 3 juli 2012.
onderwerp	
Accreditatierapport en -besluit (000537)	
bijlage	
1	De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Willy Clijsters, emeritus hoogleraar Universiteit Hasselt 'Zakelijk en economisch Frans', coördinator van een reeks EU-projecten en van de multimediasoftware voor taaldocenten.

Leden:

- Jean Klein, emeritus hoogleraar Universiteit van Mons-Hainout, lid van een aantal vooraanstaande organisaties op het gebied van Duitstalig onderwijs;
- Gheorghe Nicolaescu, universitair hoofddocent Universiteit van Boekarest Duitse en Nederlandse letterkunde, literair vertalen en vertaalwetenschap, publiceert;
- Marinel Gerritsen, hoogleraar interculturele communicatie aan de opleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen, voorheen verbonden aan verschillende universiteiten;
- Jo Bardoel, hoogleraar Journalistiek en Media aan de Radboud Universiteit Nijmegen en senioronderzoeker bij ASCoR, The Amsterdam School of Communications Research aan de Universiteit van Amsterdam;
- Een student-lid ontbrak. Het evaluatieorgaan, de VLHORA, meldt dat geen student-lid kon worden voorgedragen wegens overmacht. De VLHORA gaf aan dat de commissie tijdens de visitatie studenten uitgebreid heeft bevraagd en dat het studentenperspectief aldus werd meegenomen.

Secretaris:

- Annelies Bloem, secretaris VLHORA.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 23, 24 en 25 november 2010. Het visitatierapport dateert van 27 maart 2012.

Pagina 2 van 11 **2. Formele overwegingen**

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLHORA vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding algemene en domeinspecifieke doelstellingen heeft geformuleerd, en dat de doelstellingen en het competentieprofiel van de opleiding aansluiten bij de decretale richtlijnen en de bamastructuur. De opleiding profileert zich door haar specifieke professionele profiel, met de klemtoon op een actieve beheersing van drie talen (twee vreemde talen en het Nederlands). Op academisch vlak ligt de focus op de tekstwetenschap, de vertaal- en tolkwetenschap en de communicatiewetenschap. De commissie heeft ook vastgesteld dat de opleiding internationalisering nog niet heeft opgenomen in de doelstellingen en vraagt bijgevolg om dit in te bouwen in het competentieprofiel.

De huidige domeinspecifieke competenties van de opleiding zijn tot stand gekomen bij de curriculumhervormingen die werden doorgevoerd om tegemoet te komen aan de decretale eisen en aan de voorschriften voor de academiserende opleidingen van de Associatie K.U.Leuven. Er werd daarbij ook rekening gehouden met de professionele en wetenschappelijke expertise van het onderwijzend personeel, om zo de opleiding een eigen profiel te geven. De commissie waardeert het dat de opleiding overlegt met de klankbordgroep. Op die manier be vraagt zij het werkveld over onder andere het programma. Uit de gesprekken kon de commissie afleiden dat de studenten de doelstellingen kennen.

Programma

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding erover waakt dat de doelstellingen in het programma worden geïntegreerd. Het programma is een adequate vertaling van de doelstellingen. De commissie heeft een grote aandacht voor het Nederlands vastgesteld. Zowel de commissie, de studenten als het werkveld vinden dit een heel sterk punt van de opleiding. De commissie vraagt de opleiding na te gaan of standaard in het programma niet meer uren praktijk kunnen worden opgenomen. Ook de mogelijkheid van een stage in het reguliere curriculum moet bekeken worden, deze mag niet optioneel buiten het normale studiejaar vallen.

Pagina 3 van 11 De commissie stelt vast dat de opleidingen contact met het professionele veld onderhoudt door middel van de klankbordgroep en praktijklectoren. De professionalisering zit goed in het programma verweven. Om de academische component te versterken, vraagt de commissie de masteropleidingen om een vak 'onderzoeksmethodologie' te voorzien.

De commissie is van oordeel dat het programma van de opleiding duidelijk zowel wetenschappelijk als professioneel is geïntegreerd. Ze stelt vast dat binnen de opleiding voortdurend wordt gewerkt aan de academisering en aan de verwevenheid van onderwijs en onderzoek. De commissie heeft kennis genomen van het OOF-project (onderwijsontwikkelingsproject) om de integratie van onderzoek in het onderwijs op te volgen. Binnen de master in het Tolken ziet de commissie een evenwichtige verdeling aan studiepunten over kennis en vaardigheden. Het onderzoek dat aan de instelling wordt uitgevoerd, wordt zo veel mogelijk geïntegreerd in de cursussen, om zo studenten te stimuleren zelf onderzoek te doen. De commissie is van mening dat het academiseringsproces iets moeizamer verloopt bij de master in het Tolken.

De commissie heeft een duidelijke horizontale en verticale samenhang in het programma vastgesteld. Ze waardeert de aandacht voor de sequentiële opbouw van het programma tijdens verschillende curriculumhervormingen. De opleidingscoördinator en een kerngroep van docenten waken over de horizontale en verticale samenhang van de opleidingsdoelstellingen van de master.

De masteropleiding bestaat uit 1 studiejaar van 60 studiepunten. Hiermee voldoet de opleiding aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een master.

De commissie vraagt de opleiding een meer sluitend systeem te hanteren om de begrote en de reële studietijd te toetsen. Ze heeft tijdens de gesprekken kunnen vaststellen dat de studenten de studielast in de masteropleiding zwaar vinden. De commissie raadt de opleiding ook aan middelen te zoeken opdat de studenten hun masterproef tijdig afleveren.

Thomas More Antwerpen stelt competentiegericht en studentgecentreerd onderwijs centraal om studenten voor te bereiden op een optimaal en zelfstandig functioneren in een internationale academische, professionele en maatschappelijke context. Over het algemeen vindt de commissie dat de werkvormen daartoe bijdragen. De master in het Tolken maakt gebruik van verschillende technologische en audiovisuele hulpmiddelen en materiaal (zoals mp3, videolab en tolkenpractica). De commissie heeft vastgesteld dat tijdens praktijkoefeningen wordt gewerkt met authentiek (audiovisueel) materiaal, en zij waardeert dit. De commissie vraagt de mogelijkheden van e-leermiddelen, zoals interactiviteit en multimedialiteit, ten volle te benutten.

De commissie heeft een duidelijk beleid gezien inzake evaluatie, met onder meer een evaluatiematrix en duidelijke beoordelingscriteria. De commissie vindt dit positief. Bovendien bewaakt de werkgroep Toetsbeleid op een structurele manier het evaluatieproces. De werking van de permanente evaluatie blijft echter een onduidelijk gegeven voor de commissie. Bij de master in het Tolken wordt gewerkt met transparante evaluatiecriteria. De commissie waardeert eveneens de aanwezigheid van twee onderdelen in het examen – de mondelinge consecutieve proef naar de moedertaal en het rollenspel – die geënt zijn op echte situaties waarin verbindingstolken werken.

Pagina 4 van 11 De masterproef mag in twee talen worden geschreven, wat volgens alumni voordelen kan opleveren op de arbeidsmarkt. De commissie heeft vastgesteld dat veel wordt onderzocht, maar betreurt het dat de rationale achter dat onderzoek niet altijd duidelijk is. Enkel doctores kunnen een masterproef begeleiden. De commissie heeft een strakke begeleiding bij de totstandkoming van de masterproeven gezien maar vraagt te bekijken hoe het werkveld bij de begeleiding van masterproeven kan worden betrokken. De commissie gaat akkoord met de beoordelingswijze van de masterproeven, alhoewel de quotering soms wat aan de hoge kant is. Voor de master in het Tolken merkt de commissie op dat meer aandacht moet besteed worden aan de samenvatting in de vreemde taal.

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de master. Tijdens een masteravond kunnen studenten kennismaken met de studieprogramma's van de masters. De trajectbegeleider helpt studenten met twijfels. Daarnaast wordt ook een masterbeurs op de campus Leuven en de campus Kortrijk georganiseerd. De meeste studenten die de master in het Tolken volgen, komen uit de bachelor in de Toegepaste taalkunde. Voor studenten met bepaalde professionele bachelordiploma's, zoals onder Officemanagement en Communicatiemanagement, zijn schakelprogramma's voorzien. Uit de gesprekken is gebleken dat de schakel- en de voorbereidingsprogramma's voor de verschillende opleidingen haalbaar zijn.

Inzet van personeel

De commissie heeft een zeer enthousiast, gedreven en hecht docenten- en ATP-team gezien. Bij de aanwervingen wordt zowel het onderzoeksdossier als het onderwijsdossier van de sollicitanten bekeken. Door de academisering wordt het onderzoeksdossier steeds belangrijker. De commissie vindt de taakverdeling van het personeel tamelijk ondoorzichtig, en vraagt de opleiding om de taakbelasting transparanter af te lijnen. Hetzelfde geldt voor het bevorderings- en benoemingsbeleid.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat alle docenten lid zijn van een onderzoeksgroep. De speerpunten van iedere onderzoeksgroep worden departementaal bepaald. De commissie raadt wel aan om het onderzoeksbeleid op een meer structurele manier uit te tekenen en resoluut te opteren voor een (zeer) beperkt aantal onderzoekspeerpunten die rechtstreeks gelinkt zijn aan de vier aangeboden masters. De commissie waardeert het dat een aantal jonge onderzoekers binnen het vakgebied Tolken kan doctoreren. Ze heeft kunnen vaststellen dat de omkadering van de master Tolken professioneler gericht is dan die van de andere masters, omdat er meer een beroep gedaan wordt op mensen uit de professionele wereld. De tolkateliers worden verzorgd door professionele tolken. Omdat het aantal onderzoekers is gedaald, vraagt de commissie aan de opleiding te waken over een evenwichtige verdeling tussen onderwijzend personeel met een academisch profiel en met een professioneel profiel. De opleiding beschikt over meerdere *native speakers*, iets wat de commissie waardeert. De commissie is van oordeel dat de internationale docentenuitwisseling belangrijk is en dat de opleidingen deze uitwisseling moeten uitbouwen.

De commissie vindt het personeelsbeleid weinig transparant, en is van oordeel dat de structuur en de personeelsbezetting aangepast moeten worden aan de groei van de organisatie. Voor de master in het Tolken bedraagt de docent-studentratio 1/5. De commissie vraagt de master Tolken beroepstolken aan te moedigen een doctoraat te schrijven.

De commissie heeft een zeer verzorgde infrastructuur gezien, waarbij de lokalen vlot toegankelijk zijn voor studenten via badges. Ze heeft vastgesteld dat er op de campus relatief weinig ruimte voorzien is voor zelfstudie. Het studeercentrum maakt deel uit van de bibliotheek. Uit de gesprekken kon de commissie afleiden dat de openingsuren werden aangepast aan de noden van de studenten. De commissie vindt het wenselijk dat alle studenten toegang hebben tot de digitale databanken van de K.U.Leuven. Studenten moeten immers kunnen beschikken over de recentste adequate bronnen. De landschapkantoren voor docenten uit eenzelfde taalgroep zijn nu vervangen door kantoren waar collega's per onderzoekseenheid werken.

De commissie heeft met betrekking tot studie- en studentenbegeleiding gedreven personeelsleden gezien. Het departement Toegepaste taalkunde informeert abiturienten via verschillende kanalen. Ze vraagt de opleiding te overwegen extra aandacht te besteden aan excellente studenten.

Interne kwaliteitszorg

Binnen het departement Toegepaste taalkunde zijn het departementshoofd en de opleidingscoördinatoren verantwoordelijk voor interne kwaliteitszorg. De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding verschillende bevragingen van instromers, studenten, alumni en docenten organiseert om de onderwijskwaliteit te onderzoeken. Door de opleidingscoördinatoren en de docenten actief bij deze enquêtes te betrekken, werd de respons vergroot. Binnen de hogeschool is eveneens een onlineonderzoeksdatabase en een academische bibliografie ontwikkeld. Aan de hand hiervan kunnen zwaartepunten gedefinieerd worden en kan de onderzoeksondersteuning van de verschillende opleidingen worden bewaakt.

De commissie adviseert de opleiding streefcijfers te formuleren, opdat de resultaten van verbeteringsmaatregelen beter kunnen worden gemeten. Het departement in de Toegepaste taalkunde gebruikt de resultaten die uit de verschillende bevragingen naar voor komen vooral om de curriculumontwikkeling op punt te stellen. De commissie vraagt de opleiding om door te gaan met de monitoring van het academiseringsproces door middel van de de IOO-analyse (Integratie van Onderzoek in Onderwijs – op basis van twee onderwijsontwikkelingsprojecten van de Associatie KULeuven), en om op basis van deze analyses maatregelen te treffen om de academisering te versterken. De commissie heeft slechts beperkt inzicht gekregen in de ondernomen maatregelen ter verbetering als gevolg van de vorige visitatie. Ze heeft wel kunnen vaststellen dat in opvolging van het vorige visitatiebezoek een klankbordgroep werd opgericht voor de master.

De commissie raadt de opleiding aan om meer en sneller feedback te geven aan de studenten over wat gedaan wordt met hun onderwijsbeoordelingen. Ze waardeert het dat sinds vorig jaar alumni worden bevroegd over de kwaliteit van de opleiding en vraagt om dit overleg in de toekomst te systematiseren. Dankzij klankbordgroepen wordt contact onderhouden met het werkveld om de opleiding goed af te stemmen op de noden van de arbeidsmarkt. De commissie vraagt de master in het Tolken om het geconsulteerde werkveld verder uit te breiden met contacten uit de privésector.

Resultaten

De commissie heeft bij de opleiding een hoog niveau vastgesteld van het Nederlands en de vreemde talen en vindt dit een sterk punt. Deze aspecten werden eveneens gewaardeerd

Pagina 6 van 11 door de diverse gespreksgroepen. Tijdens de gesprekken beschouwde het werkveld het academiseringsproces als positief voor het profiel van de afgestudeerde, omdat deze daardoor over een grotere maturiteit blijkt te beschikken. De commissie heeft echter vastgesteld dat het onderzoeksmethodologische aspect een duidelijkere plaats zou moeten krijgen in het programma, en dat uit de masterproeven zou moeten blijken dat deze methodologische kennis kan worden toegepast. De commissie ziet dat de alumni uit de master in het Tolken tevreden waren over het niveau van hun opleiding en over de kwaliteit van de cursussen. Ze waarderen het dat ze consecutief leren tolken, maar vinden het jammer dat ze niet simultaan leren tolken. De commissie waardeert het dat de studenten tijdens hun studie het certificaat voor sociaal tolken kunnen behalen. Ze vraagt de masteropleiding om meer aandacht te hebben voor internationalisering en docentenmobiliteit.

De commissie vraagt de opleidingen om streefcijfers voor het rendement te formuleren. De opleiding volgt de slaagcijfers wel op. De laatste twee jaren haalt 100 procent van de master Tolken een studierendement van 100 procent.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Academiseringsproces

De NVAO heeft bij de analyse van het opleidingsrapport bijzondere aandacht besteed aan het academiseringsproces. Zij heeft zich meer bepaald de vraag gesteld of de realisaties en plannen, op grond waarvan de commissie haar oordeel vormt, voldoende aannemelijk maken dat de academiseringsdoelstellingen in 2013 worden gerealiseerd en de opleiding dan volledig aan de accreditatiecriteria zal beantwoorden.

De NVAO heeft daarbij gebruik gemaakt van het accreditatiekader (hoofdstuk 4) ten behoeve van de accreditatie van academiserende opleidingen. Samengevat zijn daarbij volgende criteria aan de orde:

- uit de doelstellingen blijkt duidelijk dat een wetenschappelijke oriëntatie wordt beoogd en er worden onderzoekscompetenties verwoord;
- academisering komt aan bod in de inrichting en opzet van het programma, inbedding van het onderwijs in het onderzoek is reeds duidelijk zichtbaar en de reeds gerealiseerde plannen en voornemens geven vertrouwen dat de doelstellingen van het omvormingsdossier worden gehaald;
- een onderzoeksomgeving, die de opleiding ondersteunt en voedt, is in ontwikkeling en de docenten zijn in voldoende mate betrokken bij het onderzoek;
- het is aannemelijk dat de opleiding de academiseringsdoelstellingen in 2012-2013 heeft gerealiseerd en dan dus volledig aan de accreditatiekaders voldoet.

De NVAO stelt vast dat de commissie in februari 2011 een opleiding aantrof die behoorlijke vorderingen heeft gemaakt in het academiseringsproces en reeds resultaten neerzet rond academisering. De commissie vraagt onder andere aandacht voor een evenwichtige verdeling tussen onderwijzend personeel met een academisch profiel en met een professioneel profiel.

Pagina 7 van 11 Alles afwegend komt de NVAO tot de conclusie dat het vertrouwen van de commissie gerechtvaardigd is dat de opleiding voldoende inspanningen zal doen om het academiseringsproces tot een goed einde te brengen.

Pagina 8 van 11 **4. Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	Ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	G
		2.9 masterproef	V
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

Pagina 9 van 11 **5. Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in het tolken (master) van Thomas More Antwerpen

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in het tolken (master) van Thomas More Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 6 december 2012

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

Pagina 11 van 11 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Thomas More Antwerpen
– adres instelling	Jozef De Bomstraat 11, B-2018 Antwerpen
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master of Arts in het tolken
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	nvt
– studietraject voor werkstudenten:	nvt
– vestiging opleiding	Antwerpen
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Toegepaste taalkunde